Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS BESLUT (sjätte avdelningen)

den 5 september 2019*

”Begäran om förhandsavgörande – Artikel 99 i domstolens rättegångsregler – Fri rörlighet för arbetstagare – Likabehandling – Artikel 45 FEUF – Förordning (EG) nr 883/2004 – Artikel 4 – Konvention om social trygghet som ingåtts mellan anställningsmedlemsstaten och tredjeland – Familjeförmåner – Konventionens tillämplighet på en gränsarbetare som varken är medborgare eller bosatt i någon av de konventionsslutande staterna”

I mål C-801/18,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Conseil supérieur de la sécurité sociale (Övernämnden för socialförsäkringsärenden, Luxemburg), genom beslut av den 17 december 2018, som inkom till domstolen den 19 december 2018, i målet

EU

mot

Caisse pour l’avenir des enfants

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C. Toader samt domarna A. Rosas (referent) och M. Safjan,

generaladvokat: M. Szpunar,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

med hänsyn till att domstolen, efter att ha hört generaladvokaten, har beslutat att i enlighet med artikel 99 i domstolens rättegångsregler avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat

följande

Beslut

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 45 FEUF, Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 2004,

* Rättegångsspråk: franska.

s. 77, och rättelser i EUT L 229, 2004, s. 35, och i EUT L 197, 2005, s. 34), samt av artikel 4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (EUT L 166, 2004, s. 1, och rättelse i EUT L 200, 2004, s. 1).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan EU och Caisse pour l'avenir des enfants (kassan för barnens framtid, Luxemburg) angående den senares beslut att inte bevilja familjebidrag till EU:s barn, som bor med sin mor i ett tredjeland.

Tillämpliga bestämmelser

Konventionen om social trygghet från år 1965

3 Konventionen om social trygghet mellan Storhertigdömet Luxemburg och Förenta staterna i Brasilien, undertecknad i Rio de Janeiro den 16 september 1965 (*Mémorial* A 1966, s. 621), i den lydelse som är tillämplig i det nationella målet (nedan kallad konventionen om social trygghet från år 1965) angav följande i artikel 1:

”Syftet med denna konvention är att, med iakttagande av en likabehandling, reglera social trygghet för de höga konventionsslutande parternas medborgare.”

4 I artikel 2 i denna konvention angavs följande:

”Denna konvention är tillämplig på sjuk-, moderskaps-, invaliditets-, ålders-, liv- och arbetsskadeförsäkring samt på familjebidrag (med undantag för födelseförmåner som tillhandahålls på grundval av icke avgiftsfinansierade förmåner).”

5 Artikel 3.1 i konventionen hade följande lydelse:

”Medborgare i någon av de konventionsslutande parterna som stadigvarande arbetar på något av deras territorium ska omfattas av denna parts lagstiftning.”

6 I artikel 4 i konventionen angavs följande:

”Medborgare i en av de konventionsslutande parterna som har rätt till kontantförmåner ska erhålla dessa förmåner i sin helhet och utan begränsning så länge som de är bosatta inom den ena eller den andra partens territorium.”

Förordning nr 883/2004

7 I artikel 4 i förordning nr 883/2004 föreskrivs följande:

”Om inte annat föreskrivs i denna förordning, skall de personer på vilka denna förordning skall tillämpas ha samma rättigheter och skyldigheter enligt en medlemsstats lagstiftning som denna medlemsstats egna medborgare.”

Luxemburgsk rätt

8 Storhertigdömet Luxemburg godkände konventionen om social trygghet från år 1965 genom lag av den 12 juli 1966 (*Mémorial* A 1966, s. 620).

9 Artikel 269 första stycket i Code de la sécurité sociale (socialförsäkringslagen), som har rubriken ”Villkor för tilldelning”, har följande lydelse:

”Rätt till familjebidrag på de villkor som föreskrivs i detta kapitel har

a) varje barn som faktiskt och stadigvarande är bosatt i Luxemburg och har sin juridiska hemvist där,

b) medlemmar i barnets familj, i enlighet med tillämpliga internationella instrument, varje person som omfattas av luxemburgsk lagstiftning och omfattas av gemenskapsbestämmelsernas eller ett annat bilateralt eller multilateralt instruments tillämpningsområde som ingåtts av Luxemburg inom socialförsäkringsområdet och som föreskriver betalning av familjebidrag i enlighet med lagstiftningen i anställningsstaten. Ett barn anses ingå i en persons familj om barnet ingår i den personens familjegrupp, i enlighet med definitionen i artikel 270. Familjemedlemmar som avses i denna lag ska vara bosatta i ett land som omfattas av de aktuella förordningarna eller instrumenten.”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

10 Den 8 december 2015 ansökte EU, som är portugisisk medborgare bosatt i Frankrike men som arbetar i Luxemburg, hos Caisse nationale des prestations familiales (nationella kassan för familjeförmåner, Luxemburg) (numera Caisse pour l'avenir des enfants) om familjebidrag för sitt barn, som bor tillsammans med sin mor i Brasilien.

11 Caisse pour l'avenir des enfants avslog denna ansökan genom beslut av den 6 juni 2016, med motiveringen att EU inte omfattades av artikel 269 första stycket b i socialförsäkringslagen. Eftersom EU inte var brasiliansk eller luxemburgsk medborgare var nämligen konventionen om social trygghet från år 1965 inte tillämplig på honom.

12 EU överklagade beslutet till Conseil arbitral de la sécurité sociale (överklagandenämnden för socialförsäkringsärenden, Luxemburg), vilken ogillade överklagandet genom avgörande av den 7 juli 2017. Den fann att EU:s barn inte hade rätt till familjebidrag för egen del, eftersom han inte var faktiskt och stadigvarande bosatt i Luxemburg, eller i egenskap av familjemedlem med sin mor, som inte omfattades av den luxemburgska lagstiftningen, eller i egenskap av familjemedlem med sin far, som inte omfattades av tillämpningsområdet för konventionen om social trygghet från år 1965, eftersom han varken var luxemburgsk eller brasiliansk medborgare, då det inte räcker att vara gränsarbetare för att kvalificeras som luxemburgsk medborgare.

13 I andra hand har Conseil arbitral de la sécurité sociale påpekat att frågan kan uppkomma huruvida domen av den 15 januari 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16) är tillämplig i det nationella målet, dock utan att hänskjuta denna fråga till parterna i målet vid den nationella domstolen och utan att dra några rättsliga slutsatser därav.

14 Den 4 augusti 2017 överklagade EU avgörandet från Conseil arbitral de la sécurité sociale till Conseil supérieur de la sécurité sociale (Luxemburg) och gjorde gällande rätten till familjebidrag till förmån för sitt barn.

15 EU gjorde gällande att om han hade arbetat i Frankrike hade han kunna erhålla franskt familjebidrag för sitt barn med stöd av avtalet mellan Republiken Frankrike och Förbundsrepubliken Brasilien om social trygghet, som undertecknades i Brasilia den 15 december 2011. Om han hade arbetat i Portugal, skulle han kunnat erhålla portugisiskt familjebidrag för sitt barn enligt ett bilateralt avtal benämnt ”*Iberoamericano*”.

16 Med åberopande av principen om fri rörlighet för arbetstagare inom Europeiska unionen samt med hänvisning till artikel 45 FEUF, till direktiv 2004/38 och till förordning nr 883/2004, har EU gjort gällande rätt till luxemburgskt familjebidrag och att om han nekas detta bidrag skulle detta medföra en särskild nackdel för honom som skulle kunna avskräcka honom från att arbeta i Luxemburg. Detta skulle strida mot principen om fri rörlighet för arbetstagare inom unionen.

17 EU åberopade i andra hand domen av den 15 januari 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16) och hävdade att principen om likabehandling som följer av de relevanta unionsrättsliga bestämmelserna skulle kunna göras gällande mot institutionen i den medlemsstat där han är ansluten, när det finns en konvention om social trygghet som ingåtts mellan denna medlemsstat och det berörda tredjelandet. EU har vidare begärt att en begäran om förhandsavgörande ska framställas till EU-domstolen.

18 Caisse pour l'avenir des enfants har yrkat att avgörandet från Conseil arbitral de la sécurité sociale ska fastställas, med motiveringen att varken barnet, barnets mor eller EU uppfyller villkoren för att erhålla familjebidrag enligt artikel 269 i socialförsäkringslagen.

19 Den 22 januari 2018 begärde Conseil supérieur de la sécurité sociale att parterna i målet vid den nationella domstolen skulle ta ställning till tillämpningen av konventionen om social trygghet från år 1965 på personer som, såsom i det nationella målet, inte är bosatta i någon av de konventionsslutande staterna, med beaktande av artikel 4 i konventionen, enligt vilken det krävs att den berörde medborgaren är bosatt i en av dessa stater för att kunna erhålla kontantförmåner.

20 EU hänvisade i detta hänseende på nytt till domen av den 15 januari 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16) till stöd för att artikel 4 i konventionen om social trygghet från år 1965 inte kan åberopas gentemot honom, med hänsyn till principen om likabehandling och den fria rörligheten för arbetstagare inom unionen.

21 Caisse pour l'avenir des enfants medger visserligen att Storhertigdömet Luxemburg, till följd av domen av den 15 januari 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16) och för att undvika diskriminering på grund av nationalitet, numera är skyldig att låta en medborgare i en medlemsstat komma i åtnjutande av alla internationella konventioner som Storhertigdömet Luxemburg har ingått med tredjeland. I det nationella målet befinner sig EU emellertid inte i samma objektiva situation som de egna medborgarna i en stat som är part i en sådan konvention, som också har sin juridiska hemvist i denna stat.

22 Conseil supérieur de la sécurité sociale har påpekat att EU:s barn, som inte har sin juridiska hemvist i Luxemburg och som inte faktiskt bor där, inte har rätt till familjebidrag för egen del eller som familjemedlem med sin mor, som inte omfattas av luxemburgsk lagstiftning, eller som familjemedlem med sin far.

23 För att detta barn ska kunna erhålla familjebidrag i egenskap av familjemedlem med EU, krävs det enligt Conseil supérieur de la sécurité sociale att EU, som omfattas av den luxemburgska lagstiftningen genom att hans anställningsavtal har ingåtts i Luxemburg, omfattas av en bilateral konvention. Tillämpningsområdet för konventionen om social trygghet från år 1965 var emellertid, enligt artiklarna 3 och 4 i konventionen, begränsat till medborgare och personer som är bosatta i en av de konventionsslutande staterna.

24 EU har gjort gällande att dessa begränsningar strider mot principerna om fri rörlighet för arbetstagare inom unionen och om likabehandling. EU hänvisar härvidlag bland annat till artikel 45 FEUF, enligt vilken fri rörlighet för arbetstagare ska säkerställas inom unionen och innebär att all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet ska avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor, och till förordning nr 883/2004, och i synnerhet artikel 4 i denna, för att säkerställa att personer på vilka denna förordning ska tillämpas har samma rättigheter och skyldigheter enligt en medlemsstats lagstiftning som denna medlemsstats egna medborgare.

25 Den hänskjutande domstolen har påpekat att EU-domstolen i domen av den 15 januari 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16) slagit fast att de behöriga myndigheterna för social trygghet i en första medlemsstat är skyldiga att, i enlighet med förpliktelserna enligt artikel 39 EG (nu artikel 45 FEUF), för förvärv av rätt till åldersförmåner beakta försäkringsperioder som fullgjorts i tredjeland av en medborgare i en andra medlemsstat när ovannämnda behöriga myndigheter, under samma avgiftsförhållanden, till följd av en internationell bilateral konvention som ingåtts mellan den första medlemsstaten och ovannämnda tredjeland, medger att sådana perioder beaktas när de fullgjorts av statens egna medborgare.

26 Den hänskjutande domstolen anser följaktligen att fråga är om konventionen om social trygghet från år 1965 vad gäller familjebidrag är tillämplig på EU, trots att han varken är medborgare eller är bosatt i någon av de två konventionsslutande staterna.

27 Mot denna bakgrund beslutade Conseil supérieur de la sécurité sociale (Övernämnden för socialförsäkringsärenden) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

”1. Är de behöriga myndigheterna för social trygghet i en medlemsstat [såsom Caisse pour l'avenir des enfants i det nationella målet] skyldiga, enligt de … skyldigheter de har enligt artikel 45 i FEUF, [direktiv 2004/38] och [förordning nr 883/2004], bland annat artikel 4, att betala ut familjeförmåner till en medborgare i en annan medlemsstat, när samma villkor för beviljande av dessa förmåner är för handen, de behöriga myndigheterna, till följd av en internationell bilateral konvention mellan den första medlemsstaten [(Storhertigdömet Luxemburg)] och tredjeland [(Brasiliens förenta stater, numera Förbundsrepubliken Brasilien)], tillerkänner en rätt till familjeförmåner för sina egna medborgare?

2. För det fall frågan besvaras jakande och principen som återges i [domen av den 15 januari 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16)] omfattar familjeförmåner, kan den behöriga myndigheten i fråga om social trygghet, särskilt vad gäller familjeförmåner – i detta fall Caisse pour l'avenir des enfants, nationell institution för familjeförmåner i Storhertigdömet Luxemburg – göra gällande en objektiv motivering som grundas på överväganden som rör mycket betungande administrativa och ekonomiska bördor som uppstått för den aktuella myndigheten för att motivera en skillnad i behandling mellan medborgare i [konventionsslutande stater] (den aktuella bilaterala konventionen) och andra medborgare i Europeiska unionens medlemsstater?”

Prövning av tolkningsfrågorna

28 Den hänskjutande domstolen har ställt sina frågor, vilka ska prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 45 FEUF, jämförd med artikel 4 i förordning nr 883/2004, ska tolkas så, att den utgör hinder för att de behöriga myndigheterna i den första medlemsstaten nekar en medborgare i den andra medlemsstaten, som arbetar i den första medlemsstaten utan att vara bosatt där, familjeförmåner för sitt barn som är bosatt i tredjeland med sin mor då nämnda myndigheter, när samma villkor för beviljande av nämnda förmåner är för handen, till följd av en internationell bilateral konvention som ingåtts mellan den första medlemsstaten och detta tredjeland, erkänner rätten till familjeförmåner för sina egna medborgare och personer som är bosatta i landet. I förekommande fall önskar den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida de ekonomiska och administrativa bördor som uppkommit för den berörda myndigheten kan åberopas för att på ett objektivt sätt motivera en skillnad i behandling mellan medborgare i de stater som är parter i den bilaterala konventionen och medborgare i andra medlemsstater i unionen.

29 Om svaret på en fråga i en begäran om förhandsavgörande klart kan utläsas av rättspraxis eller inte lämnar utrymme för rimligt tvivel, får domstolen – enligt artikel 99 i dess rättegångsregler – på förslag av referenten och efter att ha hört generaladvokaten, när som helst avgöra målet genom särskilt uppsatt beslut som är motiverat.

30 Domstolen finner att denna bestämmelse ska tillämpas i förevarande mål.

31 I förevarande fall är det utrett att EU arbetar i Luxemburg som gränsarbetare, att han är ansluten till det luxemburgska socialförsäkringssystemet och är inkomstskatteskyldig i Luxemburg. EU, som omfattas av den luxemburgska lagstiftningen på grund av att hans anställningsavtal har ingåtts i Luxemburg, ansökte om familjebidrag för sitt barn med stöd av artikel 269 första stycket b i socialförsäkringslagen. I denna bestämmelse föreskrivs att ”medlemmar i barnets familj, i enlighet med tillämpliga internationella instrument, varje person som omfattas av luxemburgsk lagstiftning och omfattas av gemenskapsbestämmelsernas eller ett annat bilateralt eller multilateralt instruments tillämpningsområde som ingåtts av Luxemburg inom socialförsäkringsområdet och som föreskriver betalning av familjebidrag i enlighet med lagstiftningen i anställningsstaten” har rätt till familjebidrag.

32 Det ska inledningsvis erinras om att det följer av domstolens fasta praxis att alla unionsmedborgare som har använt sig av rätten till fri rörlighet och som har utövat yrkesverksamhet i en annan medlemsstat än den där de är bosatta, oavsett bosättningsort och nationalitet, omfattas av tillämpningsområdet för artikel 45 FEUF (se, bland annat, dom av den 12 december 2002, de Groot, C-385/00, EU:C:2002:750, punkt 76, dom av den 28 februari 2013, Petersen, C-544/11, EU:C:2013:124, punkt 34, och dom av den 14 mars 2019, Jacob och Lennertz, C-174/18, EU:C:2019:205, punkt 21).

33 Med hänsyn till de frågor som har ställts i förevarande mål ska det vidare erinras om domstolens praxis avseende tillämpningen av principen om likabehandling vad gäller förhållandet mellan unionsrätten och de bilaterala konventioner som ingåtts mellan två medlemsstater eller mellan en medlemsstat och ett tredjeland.

34 Vad beträffar ett avtal om kultur som hade ingåtts mellan två medlemsstater och enligt vilket stipendier enbart beviljades medborgare i dessa två stater, har domstolen slagit fast att enligt artikel 7 i rådets förordning (EEG) nr 1612/68 av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen (EGT L 257, 1968, s. 2; svensk specialutgåva, område 5, volym 1, s. 33) var myndigheterna i de båda medlemsstaterna skyldiga att låta det utbildningsstöd som avsågs i det aktuella bilaterala avtalet omfatta arbetstagare som var bosatta och utövade yrkesverksamhet på deras territorium, men som var medborgare i en tredje medlemsstat (se, för ett liknande resonemang, dom av den 27 september 1988, Matteucci, 235/87, EU:C:1988:460, punkterna 16 och 23).

35 Domstolen har nämligen slagit fast att, om tillämpningen av en gemenskapsrättslig bestämmelse riskerar att hindras av en åtgärd som vidtagits inom ramen för genomförandet av en bilateral konvention, även om den ingåtts utanför fördragets tillämpningsområde, varje medlemsstat är skyldig att underlätta tillämpningen av denna bestämmelse och att i detta syfte bistå varje annan medlemsstat som har en skyldighet enligt gemenskapsrätten (dom av den 27 september 1988, Matteucci, 235/87, EU:C:1988:460, punkt 19).

36 I punkt 23 i domen av den 27 september 1988, Matteucci (235/87, EU:C:1988:460), slog domstolen fast att ett bilateralt avtal som förbehöll studiestöd till medborgarna i de båda medlemsstater som var parter i detta avtal, inte kunde hindra tillämpningen av principen om likabehandling av nationella arbetstagare och arbetstagare inom gemenskapen som är etablerade i en av dessa båda medlemsstater.

37 Vad vidare beträffar en internationell bilateral konvention som ingåtts mellan en medlemsstat och tredjeland för att undvika dubbelbeskattning, har domstolen erinrat om att, även om den direkta beskattningen omfattas av medlemsstaternas behörighet, medlemsstaterna inte kan underlåta att beakta gemenskapsreglerna utan ska iaktta gemenskapsrätten när de utövar sin behörighet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 september 1999, Saint-Gobain ZN, C-307/97, EU:C:1999:438, punkterna 57–59). Domstolen har således slagit fast att enligt principen om nationell behandling ska den medlemsstat som är part i en sådan konvention bevilja fasta driftställen som tillhör bolag som har

sitt säte i en annan medlemsstat de förmåner som föreskrivs i konventionen under samma förutsättningar som gäller för bolag som har sitt säte i den medlemsstat som är part i konventionen (dom av den 21 september 1999, Saint-Gobain ZN, C-307/97, EU:C:1999:438, punkt 59).

38 Domstolen erinrade om denna rättspraxis i domen av den 15 januari 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16, punkt 32), som avsåg rätten för en fransk medborgare som hade arbetat i Italien, Schweiz och i Frankrike och som inte hade tillräckliga rättigheter för att erhålla ålderspension i Italien, att komma i åtnjutande av sammanläggningen av försäkringsperioder som hon hade fullgjort i Schweiz och Italien, såsom stipulerades i den bilaterala konvention som ingåtts mellan Republiken Italien och Schweiziska edsförbundet om social trygghet för medborgare i dessa båda länder. I det mål som avgjordes genom denna dom önskade den nationella domstolen få klarhet i huruvida de behöriga italienska socialförsäkringsmyndigheterna behövde, i enlighet med sina skyldigheter i bland annat artikel 39 EG (nu artikel 45 FEUF), utsträcka möjligheten att beakta de försäkringsperioder som fullgjorts i Schweiz för förvärv av rätten till italienska åldersförmåner till att även gälla arbetstagare som är medborgare i andra medlemsstater än Republiken Italien.

39 Vid sådana förhållanden har domstolen understrukit att medlemsstaterna, vid genomförandet av sina åtaganden enligt internationella konventioner, oavsett om det rör sig om en konvention mellan medlemsstater eller en konvention mellan en medlemsstat och ett eller flera tredjeländer, är skyldiga att iaktta sina skyldigheter enligt unionsrätten, med förbehåll för bestämmelserna i artikel 307 EG (nu artikel 351 FEUF) (dom av den 15 januari 2002, Gottardo, C-55/00, EU:C:2002:16, punkt 33, och dom av den 21 januari 2010, kommissionen/Tyskland, C-546/07, EU:C:2010:25, punkt 42). Den omständigheten att tredjeländer själva inte behöver iaktta någon skyldighet enligt unionsrätten saknar i detta avseende relevans.

40 När en medlemsstat ingår en internationell bilateral konvention om social trygghet med tredjeland, vari det föreskrivs att de försäkringsperioder som fullgjorts i ovannämnda tredjeland ska beaktas för att förvärva rätt till åldersförmåner, är följaktligen denna medlemsstat enligt den grundläggande principen om likabehandling skyldig att bevilja medborgare i övriga medlemsstater samma förmåner som dess egna medborgare åtnjuter enligt ovannämnda konvention, såvida den inte kan anföra sakliga skäl för sin vägran (dom av den 15 januari 2002, Gottardo, C-55/00, EU:C:2002:16, punkt 34).

41 Domstolen har härvidlag redan slagit fast att när balansen och ömsesidigheten i en internationell bilateral konvention som ingåtts mellan en medlemsstat och tredjeland rubbas kan detta utgöra ett sakligt skäl till att den medlemsstat som är part i denna konvention vägrar att låta de förmåner som gäller dess egna medborgare enligt ovannämnda konvention även gälla medborgare i övriga medlemsstater (se, för ett liknande resonemang, dom av den 21 september 1999, Saint-Gobain ZN, C-307/97, EU:C:1999:438, punkt 60, och dom av den 15 januari 2002, Gottardo, C-55/00, EU:C:2002:16, punkt 36).

42 I dom av den 15 januari 2002, Gottardo (C-55/00, EU:C:2002:16, punkt 37), fann domstolen emellertid att den italienska regeringen inte hade visat att de skyldigheter som den hade enligt unionsrätten skulle äventyra de skyldigheter som följer av Republiken Italiens åtaganden gentemot Schweiziska edsförbundet. I det målet påpekade domstolen att den omständigheten att Republiken Italien ensidigt ger arbetstagare som är medborgare i andra medlemsstater än i Republiken Italien förmånen att få beakta försäkringsperioder som fullgjorts i Schweiz för förvärv av rätt till italienska åldersförmåner skulle nämligen inte alls äventyra de rättigheter som följer för Schweiziska edsförbundet av konventionen om social trygghet som ingåtts mellan Republiken Italien och Schweiziska edsförbundet och skulle inte heller medföra några nya skyldigheter för denna stat.

43 I den domen påpekade domstolen dessutom att de argument som den behöriga nationella myndigheten och den italienska regeringen anfört för att motivera sitt beslut att inte godta sammanläggningen av de försäkringsperioder som hade fullgjorts av den berörde, med åberopande av en eventuell ökning av

deras finansiella kostnader och administrativa svårigheter knutet till samarbetet med behöriga schweiziska myndigheter, inte kunde motivera att Republiken Italien inte iakttog de skyldigheter som följer av fördraget.

44 I förevarande fall arbetar EU, som är portugisisk medborgare, i Luxemburg, men är bosatt i Frankrike. Hans situation omfattas således av tillämpningsområdet för artikel 45 FEUF, enligt vilken all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet ska avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor. Han, liksom hans barn, omfattas vidare av förordning nr 883/2004, där artikel 4 säkerställer att de personer på vilka denna förordning ska tillämpas ska ha samma rättigheter enligt en medlemsstats lagstiftning som denna medlemsstats egna medborgare.

45 Det framgår av begäran om förhandsavgörande att de luxemburgska myndigheterna, med hänsyn till omständigheterna i det nationella målet, har bedömt att EU:s barn inte har rätt till familjebidrag för egen del, i egenskap av familjemedlem med sin mor eller sin far.

46 Mot bakgrund av den rättspraxis som citeras i punkterna 38–42 i förevarande beslut, är skyldigheten för Storhertigdömet Luxemburg att i en sådan situation som den som är i fråga i det nationella målet utsträcka de förmåner som dess egna medborgare har enligt denna konvention till en migrerande arbetstagare inte ägnad att rubba balansen och ömsesidigheten i konventionen, eftersom denna utvidgning inte äventyrar de skyldigheter som Storhertigdömet Luxemburg har åtagit sig gentemot Förenta staterna i Brasilien (numera Förbundsrepubliken Brasilien). Den omständigheten att rätten till familjebidrag utvidgas till barn till medborgare i andra medlemsstater som arbetar i Luxemburg och där barnet inte är bosatt i Luxemburg, vilken utvidgning Storhertigdömet Luxemburg tillämpar ensidigt, kan nämligen inte äventyra de rättigheter som Förbundsrepubliken Brasilien har enligt konventionen om social trygghet från år 1965 och ålägger inte heller detta tredjeland några nya skyldigheter.

47 Vidare kan argumentet att den berörda myndigheten skulle få en ekonomisk och administrativ börda om den behövde utsträcka de förmåner som de egna medborgarna åtnjuter till att även omfatta medborgare i andra medlemsstater inte i sig objektivt motivera att denna myndighet vägrar att göra en sådan utvidgning.

48 Härvidlag har domstolen vid upprepade tillfällen slagit fast att en motivering som avser ökningen av den ekonomiska bördan eller eventuella administrativa svårigheter under inga omständigheter kan motivera ett åsidosättande av de skyldigheter som följer av förbudet mot diskriminering på grund av nationalitet i artikel 45 FEUF (dom av den 15 januari 2002, Gottardo, C-55/00, EU:C:2002:16, punkt 38, dom av den 16 september 2004, Merida, C-400/02, EU:C:2004:537, punkt 30, dom av den 28 juni 2012, Erny, C-172/11, EU:C:2012:399, punkt 48, och dom av den 19 juni 2014, Specht m.fl., C-501/12–C-506/12, C-540/12 och C-541/12, EU:C:2014:2005, punkt 77).

49 I en sådan situation som den som är i fråga i det nationella målet, där ett barn till en migrerande arbetstagare som är medborgare i en medlemsstat, som bor med sin mor i ett tredjeland, inte har rätt till familjeförmåner för egen del eller i egenskap av familjemedlem med sin mor eller far, är arbetstagarens anställningsmedlemsstat följaktligen i princip skyldig att, i enlighet med sina skyldigheter enligt artikel 45 FEUF och artikel 4 i förordning nr 883/2004, tillerkänna detta barn rätt till sådana familjeförmåner som beviljas dess egna medborgare och de personer som är bosatta i landet, när samma villkor för beviljande av dessa bidrag är för handen, i enlighet med en internationell bilateral konvention som ingåtts med nämnda tredjeland, såvida inte denna medlemsstat kan anföra sakliga skäl för sitt avslag. Att balansen och ömsesidigheten i en internationell bilateral konvention som ingåtts mellan en medlemsstat och tredjeland rubbas kan utgöra ett sakligt skäl till att denna medlemsstat vägrar att låta de förmåner som gäller dess egna medborgare enligt ovannämnda konvention även gälla medborgare i övriga medlemsstater.

50 Mot bakgrund av det ovan anförda ska tolkningsfrågorna besvaras enligt följande. Artikel 45 FEUF, jämförd med artikel 4 i förordning nr 883/2004, ska tolkas så, att den utgör hinder för att de behöriga myndigheterna i den första medlemsstaten nekar en medborgare i den andra medlemsstaten, som arbetar i den första medlemsstaten utan att vara bosatt där, familjeförmåner för sitt barn som är bosatt i tredjeland med sin mor då nämnda myndigheter, när samma villkor för beviljande av nämnda förmåner är för handen, till följd av en internationell bilateral konvention som ingåtts mellan den första medlemsstaten och detta tredjeland, erkänner rätten till familjeförmåner för sina egna medborgare och personer som är bosatta i landet, såvida dessa myndigheter inte kan anföra sakliga skäl för sitt avslag.

Rättegångskostnader

51 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjätte avdelningen) följande:

Artikel 45 FEUF, jämförd med artikel 4 i rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, ska tolkas så, att den utgör hinder för att de behöriga myndigheterna i den första medlemsstaten nekar en medborgare i den andra medlemsstaten, som arbetar i den första medlemsstaten utan att vara bosatt där, familjeförmåner för sitt barn som är bosatt i tredjeland med sin mor då nämnda myndigheter, när samma villkor för beviljande av nämnda förmåner är för handen, till följd av en internationell bilateral konvention som ingåtts mellan den första medlemsstaten och detta tredjeland, erkänner rätten till familjeförmåner för sina egna medborgare och personer som är bosatta i landet, såvida dessa myndigheter inte kan anföra sakliga skäl för sitt avslag.

Underskrifter